

Салій Т.Я.

здобувач вищої освіти ступеня магістр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Куценко Д.В.**

старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем забезпечення
публічної безпеки і порядку ННІ №3 НАВС,
к.ю.н.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ ТА ПРАВОВОЇ ЗАСАДИ ЙОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Під адміністративно правовим статусом працівника поліції слід розуміти ієрархічне положення останньої у системі органів публічної влади, яке визначається сукупністю адміністративно правових норм, що закріплюють призначення, функції, організацію діяльності, компетенцію та юридичну відповідальність посадових осіб, які працюють у цих органах.

Адміністративно-правовий статус працівника поліції спирається на статус особи в суспільстві. Разом з тим для таких суб'єктів права як працівник поліції і громадянин дані правові інституції помітно розрізняються за своїми цілями, характером зв'язків між елементами тощо. Перш за все, під час регламентації юридичних статусів громадянина і особового складу поліції законодавець повинен дотримуватися різних принципів. Якщо для першого з них основною ідеєю є послідовне втілення загальнодозвільного принципу, то для другого – встановлення і забезпечення суворо дозвільного порядку, відповідно до якого поліцейські вправі вчиняти лише такі дії, які безпосередньо передбачені нормою права.

Сучасне оновлення вітчизняної системи правоохоронних органів як дієвих гарантів захисту конституційних прав та свобод громадянське суспільство найбільш тісно пов'язує з набранням чинності Законом України «Про Національну поліцію». Цим Законом вітчизняний законодавець встановив юридичні основи організації та діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади, який покликаний служити суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності та підтримання публічної безпеки і порядку в державі. Крім того, він законодавчо визначив правові засади проходження служби в цій специфічній державній структурі та правовий статус поліцейських як осіб, покликаних безпосередньо реалізовувати його норми.

Означений Закон певною мірою окреслює адміністративно-правовий статус таких посад поліцейських як «керівник поліції», «перший заступник та заступники керівника поліції», «керівники територіальних органів поліції», «заступники керівників територіальних органів поліції», «поліцейський», які є основними категоріями працівників Національної поліції.

Адміністративно-правовий статус керівника поліції як особи, що здійснює безпосереднє керівництво поліцією, визначаються: ч. 1 та ч. 2 ст. 21 та ст. 22 вказаного Закону. Так, керівник поліції призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра внутрішніх справ України. Порядок призначення першого заступника та заступників керівника поліції встановлено ч. 4 ст.21 зазначеного Закону, відповідно до якої ці посадовці призначаються на посаду та звільняються з посади Міністром внутрішніх справ України за поданням керівника поліції.

Такий досить вертикально-жорсткий механізм зайняття особою вказаних посад з огляду на специфічний характер завдань та повноважень поліції видається цілком виправданим та доречним. Основні повноваження керівника поліції передбачені у статті 22 вказаного Закону: а) очолює поліцію та здійснює керівництво її діяльністю, забезпечує виконання покладених на неї завдань; б) у межах компетенції організовує та контролює виконання поліцією Конституції та законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, а також наказів і доручень Міністра внутрішніх справ України з питань, що належать до сфери діяльності поліції; в) вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони та захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання поліцейських послуг; г) має інші повноваження у відносинах з вищими органами та посадовими особами держави та владно-розпорядчі повноваження у відносинах зі структурними підрозділами поліції та підлеглими.

На посади керівника поліції, його першого заступника та заступників керівника поліції, відповідно до ч. 5 ст. 21 Закону України, можуть бути призначені особи, які: а) відповідають загальним умовам вступу на службу в поліцію; б) мають відповідну освіту, а саме – вищу повну юридичну освіту; в) мають достатній досвід юридичної практики, а саме – стаж роботи в галузі права не менш як сім років; г) мають досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

Керівники територіальних органів поліції призначаються на посади та звільняються з посад керівником поліції за погодженням з Міністром внутрішніх

справ України. Заступників керівників територіальних органів поліції призначає на посади та звільняє з посад керівник територіального органу поліції. Керівником, заступником керівника територіального органу поліції може бути призначена особа, яка:

- 1) відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію;
- 2) має вищу повну юридичну освіту;
- 3) має стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років;
- 4) має досвід роботи на керівних посадах не менше одного року.

Поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції.

Таким чином, адміністративно-правовий статус працівника поліції – це правова категорія, що характеризує його місце в системі суспільного розподілу праці, визначає межі діяльності працівника щодо інших суб'єктів правовідносин, врегульованих адміністративно-правовими нормами.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. - Відомості Верховної Ради. – 2015. – N 40 41. – Ст. 379.
3. Шестаков С.В. Адміністративно-правовий статус працівника міліції: сутність та структура // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2001. – Спецвипуск. – С. 149-153.